

۱۰۶

وزارت جهاد کشاورزی
معاونت ترویج و نظام بهره برداری

نشریه
ترویجی

چگونه کیفیت گندم را بالا ببریم

نگارش:

دکتر محمد لطف الهی

پژوهنده موسسه تحقیقات خاک و آب

تاریخ انتشار
۱۳۸۸

به نام خدا

کنندمکاران عزیز توجه داشته باشید که:

- با افزایش پروتئین گندم، کیفیت نان باقابلیت افزایش پیدا

می کند

- یکی از عوامل اصلی در افزایش پروتئین گندم،

کود ازنه است.

- به طور کلی اگر کل درصدهای کود ازنه در گندم را در عدد

۵/۷ ضرب کنیم، درصد پروتئین بدست می آید به عنوان مثال

اگر درصد کل ازنه در دانه ۲ باشد، درصد پروتئین مساوی با

۱۱/۴ خواهد بود.

بنابراین:

ازت می تواند نقش اساسی در افزایش پروتئین داشته باشد.

می شود!

ازت دانه گندم از دوره عملیه تأمین می شود:

- یکی از راه ها، مقدار ازتی است که در اواخر فصل رشد از

شاخ و برگ حرکت کرده و به طرف دانه می رود.

- راه دوم، ازتی است که در اواخر فصل رشد توسط ریشه

هایی که به عمق خاک رفته اند جذب می شود.

دو نکته مهم:

۱- ازتی که قبل از گلدهی جذب گیاه می شود، بیشتر

محصول را افزایش می دهد تا درصد پروتئین را

۲- ازتی که بعد از گلدهی جذب می شود، بیشتر درصد

پروتئین یعنی کیفیت محصول را افزایش می دهد.

بنابراین:

دادن کود ازنه بعد از گلدهی، کیفیت محصول و درصد

پروتئین را افزایش می دهد.

۲

۲

۲

عبارتند از:

همان طور که می دانید، گندم چهار مرحله مهم رشد دارد که

پنجه دهی، ساقه دهی، خوشه دهی و گلدهی. حال اگر کود

سرک را هنگام پنجه دهی و ساقه دهی به زمین بدهیم، اثر آن را بر

روی مقدار عملکرد خواهیم دید، یعنی عملکرد بیشتر خواهد شد

و اگر کود سرک را هنگام خوشه دهی و یا گلدهی به زمین

بدهیم، درصد پروتئین محصول را افزایش داده ایم.

کشاورزان عزیز باید توجه داشته باشند که پاشیدن کود در

مواقع خوشه دهی و یا گلدهی دارای اشکالاتی است که عبارتند از:

۱- به علت همزمانی رشد رویش گیاه با دادن کود، حمل و

نقل و مسایل کود پاشی سخت بوده و به گیاهان نیز صدمه وارد

می شود.

۲- مقداری از کود پاشیده شده بین برگ ها و ساقه گیاه جمع

شده و به زمین نمی رسد.

بنابراین باید:

از روش های دیگر مثل محلولپاشی و

جذب از طریق برگ استفاده کرد.

۲

۲

۲

آیا امکان جذب ازت توسط گیاه گندم بعد از

گلدهی هم وجود دارد؟

آری، یکی دیگر از راه های جذب ازت توسط گیاه،

پاشیدن محلول کود اوره بر روی برگ ها، بعد از گلدهی است.

به عنوان مثال:

برای مبارزه با سن در سال ۱۳۷۶-۱۳۷۵، محلولی از ۸

کیلوگرم کود اوره با ۲۵ لیتر آب و سم تهیه و به وسیله هواپیمابر

روی قطعه ای مزرعه یک هکتاری گندم، بعد از مرحله گلدهی

پاشیده شد. مقدار پروتیین گندم این مزرعه در مقایسه با مزرعه

مشابه که این کار آن انجام نشده بود، حدود ۳/۷ درصد بیشتر بود.

آیا انجام عمل محلولپاشی با امکانات محدود

کشاورزان، امکان پذیر است؟

آری، در قطعات کوچک، کشاورزان می توانند از

سمپاش های پشتی موتوری و یا حتی دستی استفاده کنند. برای

افزایش درصد پروتیین، می توان از محلولی که ۲۰ تا ۳۰ درصد

کود اوره دارد (یعنی از صد قسمت، ۲۰ تا ۳۰ قسمت از کود اوره و

۷۰ تا ۸۰ قسمت آن آب است) استفاده کرده و با پاشیدن آن بر

روی گیاه گندم، بعد از مرحله گلدهی، درصد پروتیین آن را

افزایش داد.

